



**УХВАЛА
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Бородіної Лілії Володимирівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих приписів статей 284, 392 Кримінального процесуального кодексу України

Київ
10 грудня 2025 року
№ 94-у(ІІ)/2025

Справа № 3-137/2025(268/25)

Другий сенат Конституційного Суду України у такому складі:

Юровська Галина Валентинівна – головуючий,
Водянніков Олександр Юрійович,
Городовенко Віктор Валентинович – доповідач,
Лемак Василь Васильович,
Первомайський Олег Олексійович,
Різник Сергій Васильович,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Бородіної Лілії Володимирівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих приписів статей 284, 392 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Городовенка В.В. та дослідивши матеріали справи, Другий сенат Конституційного Суду України

у с т а н о в и в:

1. Бородіна Л.В. звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням визнати такими, що не відповідають Конституції України

(є неконституційними), окремі приписи статей 284, 392 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Автор клопотання просить визнати неконституційними статтю 284 Кодексу „в частині відсутності положення для закриття кримінального провадження у випадку, коли рішенням Європейського Суду безпосередньо у конкретному кримінальному провадженні констатовано порушення вимог Конвенції з прав людини і основоположних свобод“, та статтю 392 Кодексу „в частині, що зазначає, що ухвали місцевого суду про відмову у закритті кримінального провадження не підлягають окремому оскарженню в апеляційному та, в відповідно, у касаційному порядку“.

1.1. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Бородіна Л.В. є обвинуваченою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 191 Кримінального кодексу України, відомості про яке внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань 29 листопада 2012 року.

Бородіна Л.В. звернулася до Подільського районного суду міста Києва з клопотанням про закриття кримінального провадження стосовно неї відповідно до статті 8 Конституції України та у зв'язку із наявністю рішення Європейського суду з прав людини у справі *Семененко та інші проти України / Semenenko and others v. Ukraine* від 12 грудня 2024 року (заява № 33426/23 та 4 інші заяви), яке стосується і її безпосередньо.

Подільський районний суд міста Києва ухвалою від 22 квітня 2025 року відмовив Бородіній Л.В. у задоволенні клопотання, оскільки стаття 284 Кодексу „не містить підстав для закриття кримінального провадження при наявності рішення ЄСПЛ“.

Не погодившись з указаною ухвалою Подільського районного суду міста Києва, Бородіна Л.В. звернулася з апеляційними скаргами до Київського

апеляційного суду, який ухвалою від 12 травня 2025 року відмовив їй у відкритті провадження.

Бородіна Л.В. оскаржила ухвали Подільського районного суду міста Києва від 22 квітня 2025 року та Київського апеляційного суду від 12 травня 2025 року у касаційному порядку, однак колегія суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду ухвалою від 12 червня 2025 року відмовила у відкритті касаційного провадження, мотивуючи тим, що ухвала Подільського районного суду міста Києва від 22 квітня 2025 року не входить до переліку ухвал, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку, а тому „не може бути предметом перевірки за касаційною процедурою“. Крім того, у вказаній ухвалі зазначено, що суддя апеляційного суду, „відмовляючи у відкритті провадження за скаргою Бородіної Л.В., <...> діяв згідно з вимогами ч.4 ст.399 КПК, а висновок про те, що згадана ухвала місцевого суду не є предметом апеляційного розгляду є правильним“; „відмова апеляційного суду у відкритті провадження на підставі статей 392, 399 КПК, в яких чітко встановлено правові обмеження оскарження оспорюваного судового рішення, не є свідченням обмеження доступу до правосуддя“, а „наявність визначених у законі обмежень щодо звернення до суду вищого рівня в разі незгоди із судовим рішенням не є тотожним обмеженню в доступі до правосуддя, а тому не означає обмеження у праві на справедливий судовий розгляд“.

1.2. Бородіна Л.В. твердить, що „внаслідок застосування норм ст.ст. 284 та 392 КПК України у справі <...> порушено право <...> на справедливий суд – на розгляд справи упродовж розумного строку (а у випадку порушення розумних строків, можливість закриття справи) та відсутність ефективних засобів захисту на національному рівні“.

Суб'єкт права на конституційну скаргу зазначає, що „неконституційність статті 284 КПК України полягає у відсутності в ній положення, яке дозволило би суду на будь-якій стадії судового розгляду закрити кримінальне провадження у разі, якщо наявне рішення Європейського суду, яким констатовано порушення

Конвенції з прав людини і основоположних свобод безпосередньо у цій кримінальній справі“, а „неконституційність ст.392 КПК України полягає у тому, що норма об’єктивно порушує право на оскарження судових рішень, про що констатовано у <...> рішенні Європейського суду як порушення ст.13 Конвенції – відсутність ефективних засобів захисту на національному рівні“.

Автор клопотання зазначає, що „право на оскарження в суді рішень гарантується кожному безпосередньо на підставі Конституції України (частина третя статті 8, частина друга статті 55), а вимоги част.1 ст.392 КПК України незаконно обмежують це право“.

Обґрунтовуючи свої твердження щодо неконституційності окремих приписів статей 284, 392 Кодексу, Бородіна Л.В. цитує приписи Конституції України, Кодексу, Закону України „Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини“, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, посилається на рішення Європейського суду з прав людини у справі *Семененко та інші проти України / Semenenko and others v. Ukraine* від 12 грудня 2024 року (заява № 33426/23 та 4 інші заяви), а також на судові рішення у її справі, копії яких долучено до конституційної скарги.

2. Другий сенат Конституційного Суду України, розв’язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв’язку з постановленням неодностайно Третьою колегією суддів Другого сенату Конституційного Суду України Ухвали від 30 вересня 2025 року № 156-3(II)/2025 про відмову у відкритті конституційного провадження в цій справі на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“, виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб’єкта права

на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Із аналізу конституційної скарги вбачається, що Бородіна Л.В., твердячи про невідповідність Конституції України окремих приписів статей 284, 392 Кодексу, не обґрунтувала, як саме ці приписи Кодексу порушують її конституційні права, а лише виклала власне бачення щодо правового регулювання підстав для закриття кримінального провадження та оскарження ухвал про відмову у закритті кримінального провадження в апеляційному і касаційному порядках, а також висловила незгоду із тривалим розглядом її справи судом.

Отже, автор клопотання не обґрунтував тверджень щодо неконституційності окремих приписів статей 284, 392 Кодексу, як того вимагає пункт 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 36, 55, 56, 62, 67, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 54 Регламенту Конституційного Суду України Другий сенат Конституційного Суду України

п о с т а н о в и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Бородіної Лілії Володимирівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих приписів статей 284, 392 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62

Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.



**ДРУГИЙ СЕНАТ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**